

DERINIMO PAŽYMA DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2014 M. BALANDŽIO 30 D. NUTARIMO NR. 411 „DĖL PRIORITETINIŲ MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR EKSPERIMENTINĖS (SOCIALINĖS, KULTŪRINĖS) PLĖTROS IR INOVACIJŲ RAIDOS (SUMANIOS SPECIALIZACIJOS) KRYPTIŲ IR JŲ PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMO PROGRAMOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKO

Institucija ir rašto numeris	Institucijos pastabos	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija 2019 m. birželio 7 d. raštas Nr. 2D-1894(16.1E)	Papildyti Programos 18.3 punktą ir jo antrąjį sakinį suformuluoti taip: „Nuolat didėjanti maisto produktų paklausa pasaulyje skatina žemės ūkio, žuvininkystės ir maisto gamybos sektoriaus plėtrą Lietuvoje“	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Antreprenerystės principu pagrįstos paieškos proceso metu (toliau – EDP) šis klausimas buvo svarstomas agroinovacijų ir maisto technologijų krypties ekspertų darbo grupėje ir buvo nuspręsta, kad žemės ūkio ir maisto sektoriaus gamyba apima visą maisto grandinę, todėl atskirų produktų grupių išskirti nereikia. Taigi pasiūlymas yra perteklinis.</p>
Kauno technologijos universitetas (toliau – KTU), 2019 m. birželio 5 d. raštas Nr. DV2-25	1. Papildyti Programos 18.2 punktą ir jį suformuluoti taip: „Pažangi medicinos inžinerija ir medicinos technologijos ankstyvai diagnostikai ir gydymui“.	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>EDP proceso metu šis klausimas buvo svarstomas sveikatos ir biotechnologijų krypties ekspertų darbo grupėje, svarstyme dalyvavo ir KTU atstovai, ir buvo nuspręsta apibrėžti terminą – medicinos inžinerija, kuris yra platus ir apimantis technologijas. Pasiūlymas perteklinis.</p>
	2. Programos 18.3 punkte terminą „maisto grandinė“ patikslinti į „ maisto sistema “; 18.3.1. papunktyje „saugus maistas“ patikslinti į „ maisto užtikrinimas “; 18.3.2 papunktį papildyti „ vertingus ir saugius komponentus “; papildyti tematikomis: „ 18.3.3. prevencinio (terapinio) maisto technologijos asmens ir visuomenės sveikatai “ ir „ 18.3.4. pažangios naujų maisto rizikos veiksnių nustatymo technologijos “.	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>EDP agroinovacijų ir maisto technologijų krypties ekspertų darbo grupėje, dalyvaujant ir KTU atstovams, šis klausimas buvo svarstytas ir nuspręsta tematiką formuluoti taip: „tvarūs agrobiologiniai ištekčiai ir saugus maistas“. Nepritarti siūlomoms dviem naujoms tematikoms. Abi siūlomos tematikos yra siauros ir yra labiau technologijų nei tematikos lygmens. Siūloma atskira tematika išskirti pažangių naujų maisto rizikos veiksnių nustatymo technologijas, kurias apima tematika „18.3.1. tvarūs agrobiologiniai ištekčiai ir saugus maistas“.</p> <p>Viena iš saugaus maisto užtikrinimo sąlygų yra maisto rizikos veiksniams nustatyti taikomos naujos technologijos. Prevencinio (terapinio) maisto technologijų kūrimo srityje Lietuvoje nėra jokių išskirtinės kompetencijos nei mokslo, nei verslo institucijose. Kuriant vertingus turimos kompetencijos komponentus galės būti sėkmingai taikomos ir terapinio maisto technologijos. Taigi, Lietuvos tyrėjams ir verslui bus užtektinai erdvės idėjoms įgyvendinti.</p> <p>Pažymėtina, kad Europos Sąjungos (toliau – ES) dokumentuose „Food2030“ keliama tikslai buvo nagrinėjami ekspertų darbo grupės susitikimuose, kuriuose buvo formuluojamos naujos Lietuvai aktualios agroinovacijų ir maisto technologijų prioriteto tematikos.</p>

<p>3. Programos 18.4 punktą papildyti nauja tematika: „18.4.4. išmanieji jutikliai ir matavimo technologijos (smart sensors and measurement technologies)“. Papildyti 18.4.2 papunktį ir jį išdėstyti taip: „18.4.2. pažangiosios ir tvarios medžiagos bei konstrukcijos“.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>EDP naujų gamybos procesų, medžiagų ir technologijų krypties ekspertų darbo grupėje, dalyvaujant ir KTU atstovams, šis klausimas buvo svarstytas ir nuspręsta prioritetą ir tematikas apibrėžti taip, kaip yra numatyta Prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) prioritetų įgyvendinimo programos (toliau – Sumanios specializacijos programa), nes „Pramonė 4.0“ yra ne revoliucija, o paradigma. Ji apima labai plačią koncepcijų ir idėjų įvairovę, skirtingos pramonės šakos ir įmonės yra skirtingai jai pasirengusios, ji vyksta evoliuciškai, skirtingais tempais. Pastabose pateiktas „Pramonės 4.0“ srities aprėpties lyginimas su konkrečių pramonės šakų aprėptimi yra nepagrįstas, nes tai nevienarūšiai lyginimo objektai. Paradigmos Pramonė 4.0 keliama iššūkiai buvo išsamiai nagrinėti rengiant Sumanios specializacijos programos atnaujinimą. Jie atspindėti papunktyje „18.4.3. lanksčios produktų kūrimo ir gamybos technologijos“. Pažymėtina, kad pažangios medžiagos apima ir tvarias medžiagas (kai tas tvarumas yra reikalingas). Taigi pasiūlymas yra perteklinis.</p>
<p>4. Patikslinti Programos 18.6 punktą ir jį išdėstyti taip: „18.6. Informaciniai ir ryšių modeliai bei technologijos“ arba „18.6. Analitinės, informacinės ir ryšių technologijos“. Papildyti 18.6.1 papunktį ir jį išdėstyti taip: „18.6.1. dirbtinis intelektas, didieji ir paskirstytieji duomenys ir jų sauga“.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>EDP informacinių ir ryšių technologijų krypties ekspertų darbo grupėje, kurios darbe dalyvavo ir KTU atstovai, buvo nuspręsta taip formuluoti tematiką, nes „Modeliai“ yra labai nekonkretus terminas ir juo papildyti „technologijas“ netikslinga. Atsižvelgiant į tai, kad pasiūlymas yra perteklinis, paliekamas jau numatytas prioriteto pavadinimas „informacinės ir ryšių technologijos“. Nepritarti 18.6.1 papunkčio papildymui, nes sauga ir taip yra svarbi didžiųjų ir paskirstytųjų duomenų tematikos dalis, todėl minėta tematika apima ir saugą. Pažymėtina, kad pasiūlymas yra perteklinis.</p>
<p>5. Patikslinti Programos 18.7.3 papunktį ir jį išdėstyti taip: „18.7.3. finansinės technologijos, inovatyvūs verslo modeliai“. Papildyti nauju papunkčiu: „18.7.5. visuomenės inovatyvumo ir kūrybingumo ugdymas, technologinių inovacijų socialinis poveikis, stiprinant technologijų perdavimo centrus“. Papildyti nauju papunkčiu: „18.7.6. socialinės ir kultūrinės inovacijos“.</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta.</p> <p>EDP įtraukios ir kūrybingos visuomenės krypties ekspertų darbo grupėje, kurios darbe dalyvavo ir KTU atstovai, buvo nuspręsta vartoti terminą „novatoriškas“. Pažymėti, kad netikslinga įtraukti naują tematiką į papunktį „18.7.5. visuomenės inovatyvumo ir kūrybingumo ugdymas, technologinių inovacijų socialinis poveikis, stiprinant technologijų perdavimo centrus“.</p> <p>Nuspręsta iš dalies pritarti nuomonei dėl įtraukios ir kūrybingos visuomenės prioriteto tematikos – „18.7.3. finansinės technologijos, novatoriški verslo modeliai“ dalį, susijusią su finansinių technologijų aprėptimi, perkelti į „informacinių ir ryšių technologijų prioritetą“ ir atnaujintą tematiką 18.7.3. papunktyje formuluoti taip: „socialinės ir kultūrinės inovacijos visuomenės vystymo produktams ir paslaugoms kurti, novatoriški verslo modeliai“</p>
<p>6. Programos strateginiame tikslu numatyti akcentus dėl aukštos pridėamosios vertės produktus kuriančios</p>	<p>Neatsižvelgta.</p>

	pramonės plėtros; Programos tikslų pasiekimo kriterijų sąrašą nurodytas siektinas 0,9 (BVP proc.) MTEP verslo sektoriaus išlaidas 2023 m. suderinti su Lietuvos pramonę ar verslą atstovaujančiomis institucijomis; Programos tikslų pasiekimo kriterijų sąrašą įtraukti ekologinius rodiklius šiuose prioritetuose: Energetika ir tvarioji aplinka; Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos; Išmanusis, netaršus, susietas transportas; Programos tikslų pasiekimo kriterijai privalo būti tobulinami.	Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 30 d. nutarimu Nr. 411 patvirtinus Sumanios specializacijos programą, buvo nustatyti tikslai, uždaviniai ir kriterijai, kurių siekiame. Sumanios specializacijos programos tarpiniu pažangos vertinimu nebuvo kvestionuojami jau nustatyti tikslai, uždaviniai ir kriterijai, o atsižvelgiant į EDP ekspertų įžvalgas, makroekonominės padėties analizę ir priemonių rinkinio analizę, buvo vertinamas Sumanios specializacijos programos prioritetinių krypčių aktualumas, potencialumas ir ateities perspektyvos.
Valstybinis mokslinių tyrimų institutas, Gamtos tyrimų centras, 2019 m. birželio 5 d. raštas Nr. SR-363	1. Papildyti nauju 18.1.4 papunkčiu ir jį išdėstyti taip: „18.1.4. tvarios aplinkos prioritetų visuomenei užtikrinimas augančio energetinio efektyvumo ir klimato kaitos kontekste“.	Neatsižvelgta. EDP energetikos ir tvarios aplinkos krypties ekspertų darbo grupėje šis klausimas buvo svarstytas ir nutarta palikti jau numatytas tematikas, kurios buvo išsamiai aptartos ir įtrauktos į Sumanios specializacijos programą. Tematikos „18.1.1. paskirstytojo ir centralizuoto generavimo, tinklų ir efektyvaus energijos vartojimo sistemos sąveikumo stiprinimas“ aprėptis ir taip apima siūlomą įtraukti tematiką. Pažymėtina, kad siūlymas yra perteklinis.
	2. Papildyti 18.3.1 papunktį ir jį išdėstyti taip: „18.3.1. tvarūs agrobiologiniai ir geriamo vandens ištekliai ir saugus maistas“.	Neatsižvelgta. EDP agroinovacijų ir maisto technologijų krypties ekspertų darbo grupėje šis klausimas buvo svarstytas ir nuspręsta tematiką formuluoti taip: „tvarūs agrobiologiniai ištekliai ir saugus maistas“. Geriamojo vandens kokybė ir sauga yra visuotinai pripažįstama kaip tinkama dėl jo gamybos iš požeminių šaltinių. Kadangi geriamasis vanduo yra sudėtinė saugaus maisto grandinės dalis, jo taršos mažinimo problemos galės būti sprendžiamos pagal tematiką „tvarūs agrobiologiniai ištekliai ir saugus maistas“.
	3. Akcentuoti fundamentinių mokslų raidą ir numatyti prioritetinį fundamentinių mokslinių tyrimų finansavimą.	Neatsižvelgta. Sumanios specializacijos programa yra valstybės investicijų į mokslinius tyrimus ir inovacijas strategija, kurią kurdama Lietuva, kaip ir kitos ES šalys, nustatė savo Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų (toliau – MTEPI) prioritetus, atsižvelgdama į konkurencinius pranašumus. Sumani specializacija nėra Lietuvos mokslo kelrodis ar programa. Rengiant Sumanios specializacijos programą, pagrindinis tikslas buvo išgryninti tai, kas aktualu, o ne pateikti visa apimančias formuluotes.
	4. Detalizuoti, ką konkrečiai apima numatytas planinis finansavimas.	Neatsižvelgta. Sumanios specializacijos programa yra valstybės investicijų į mokslinius tyrimus ir inovacijas strategija, kurią kurdama Lietuva, kaip ir kitos ES šalys, nustatė savo MTEPI prioritetus, atsižvelgdama į konkurencinius pranašumus. Sumani specializacija nėra Lietuvos mokslo Kelrodis ar Programa. Rengiant Sumanios

		specializacijos programą, pagrindinis tikslas buvo išgryninti tai, kas aktualu Programai, o ne pateikti visa apimančias formuluotes.
Nacionalinis vėžio institutas, 2019 m. birželio 6 d. raštas Nr. R3-521	1. Numatyti visų susijusių ministerijų dalyvavimą Programos prioritetų formavime, įgyvendinime, stebėsenoje ir vertinime.	Atsižvelgta iš dalies. Į Sumanios specializacijos programos vertinimą ir stebėseną yra įtraukti visų suinteresuotų šalių atstovai, tai puikiai atsispindėjo EDP procese, kuriame dalyvavo apie 130 verslo ir mokslo atstovų. Strateginius sprendimus ir rekomendacinio pobūdžio pasiūlymus priima ir švietimo, mokslo ir sporto ministrui bei ekonomikos ir inovacijų ministrui teikia Sumanios specializacijos koordinavimo darbo grupė, kuri atstovaujama tiek Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, tiek Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, tiek Lietuvos mokslo tarybos, tiek, atnaujinus sudėtį, ir Lietuvos mokslo akademijos narių. Ateityje planuojama įtraukti ir kitas susijusias ministerijas.
	2. Įtraukti Švietimo, mokslo ir sporto ministeriją ir Lietuvos mokslo tarybą į Programos įgyvendinimo ir vertinimo procesą.	Atsižvelgta iš dalies. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir Ekonomikos ir inovacijų ministerija rengia Sumanios specializacijos programą. Sumanios specializacijos koordinavimo darbo grupės darbe dalyvauja Lietuvos mokslo tarybos atstovai. Lietuvos mokslo taryba yra atsakinga už dalį Sumanios specializacijos priemonių.
	3. Programoje numatyti papildomus mokslinės vertės kriterijus.	Neatsižvelgta. 2015 m. patvirtinus Sumanios specializacijos programą, buvo nustatyti tikslai, uždaviniai ir kriterijai, kurių siekiame. Sumanios specializacijos programos tarpiniu pažangos vertinimu nebuvo kvestionuojami jau nustatyti tikslai, uždaviniai ir kriterijai, o atsižvelgiant į EDP ekspertų įžvalgas, makroanalizę ir priemonių rinkinio analizę, buvo vertinamas Sumanios specializacijos prioritetinių krypčių aktualumas, potencialumas ir ateities perspektyvos.

Ekonomikos ir inovacijų ministras
Virginijus Sinkevičius